

Leto VIII.

V Ljubljani, 20. julija 1912.

Štev. 7.

PIERRE LOTI:

Življenje dveh mačk.

(Za mojega sina, kadar bo znal čitati.)

(Dalje.)

Ljubila ju je na svoj mačji način, ne da bi si dala kaj dopovedati, toda z genljivo vztrajnostjo in že radi tega zasluži njena mala, nepopolna in fantastična duša, da se ji ohrani spomin . . .

Spomladi, ko je marčevo solnce začelo ogrevati naše dvorišče, je doživljala vedno iznova presenečenje, ko je videla, kako se je prebudila in prišla iz zemlje njuna tovaršica in prijateljica kornjača Sulejma.

Lepega meseca maja jo je prijelo vedno nepremagljivo hrepenenje po večjem prostoru in po prostosti; dogajalo se je torej, da je po noči rajše bivala po sosednih vrtovih in strehah — česar pa, to moram priznati, stroga okolica, kamor jo je postavila usoda, ni dovolj razumevala.

Po leti jo je napadala slabost kakor kakšno kreolko. Po cele dneve se je brezvoljno prepuščala lenobi in gorkoti in polegala po starih zidovih med kovačnikom in roževcem ali pa se je raztegnila po tleh in razstavljala solncu svoj beli trebuh, na belem kamenju, med lonci cvetočega kaktusa.

Zelo je pazila na svojo osebo, bila je navadno resna, korektna, aristokratska od pete do glave, z ostalimi mačkami pa ni mogla živeti v složnosti in postala je takoj divja, če jo je prišla kakšna druga obiskat.

Vsaka gospodinja, ki hoče 'Slovensko Gospodinja' zastonj naj pošlje svoj naslov Kolinski tovarni v Ljubljani

Na noben način ni pustila, da bi se na tem dvorišču, ki ga je imela za svojo domeno, prikazal kak tujec. In če sta se nad sosednjim zidom prikazali plašno dve ušesi ali mačji parček, ali pa če se je le kaj zgenilo v vejevju in bršljanu, se je zagnala kakor mlada furija, razčeperjena do konca repa, ni je bilo mogoče zadržati in nič več ni bila »comme il faut« (kakor se spodobi); sledili so kar najbolj odurni glasovi, kobaljenje po tleh in udarci s kremplji . . .

Sploh je bila zelo divje, neodvisne narave in velikokrat neubogljiva; v svojih dobrih urah pa tako prijazna, sladka in priliznjena, in tako ljubko je zamijavkala, kadar se je spet vrnila k nam svojih potepinskih izprehodov po sosednjih vrtovih!

Bila je že stara pet let in v polnem razcvetu svoje angorske lepote, njena postava je bila krasna in dostojanstvena kakor kakšne kraljice in imel sem dovolj časa, da sem se sprijateljil z njo v celi vrsti odhodov in povratkov, smatral sem jo za neizogibno stvar svoje domačije, za domače bitje — ko se je rodila približno isti čas tri tisoč milj daleč od nas v pekinškem zalivu in iz popolnoma skromne rodbine tista, ki je imela postati njena nerazločljiva prijateljica, ta najbolj bizarna osebnica, ki sem jo kdaj poznal:

Kitajska muca.

V.

GOSPA KITAJSKA MUCA

DRUGA MAČKA

Pri g. Pierre Lotiju.

Prav posebna je usoda, ki je spojila z menoj to Muco žoltega plemena, rojeno od domorodnih roditeljev in popolnoma brez lepote.

Bilo je že na konec one vojne ¹⁾ tam v tistih krajih, nekega večera, polnega zmešnjav, kakor jih je bilo takrat zelo mnogo. Bog vé, kako to, da je ta splašena živalica, ko je bila ušla iz kake prekucnjene džunke (kitajskega čolna) in skočila na našo ladjo, prišla iskat zavetja ravno v mojo izbico, pod mojo posteljo. Bila je še mlada, še ne čisto dorasla, bedna, suha, žalostna in se je poprej, enako svojim staršem in gospodarjem, revno hranila z ribjimi glavami in rižem, kuhanim v vodi. In smilila se mi je

¹⁾ Pisatelj meni vojno l. 1884/5, kjer je Francija dobila Anam in Tonking. Avtor je bil mornariški častnik.

Zahtevajte Molinsko cikorijo!

tako, da sem ukazal svojemu slugi, naj ji pripravi kaj jesti in ji da piti.

Ponižno in hvaležno je sprejela mojo pozornost — in še danes jo vidim, kako polagoma se je bližala k tej nenavadni gostiji in postavila pred sebe najprej eno tačico, potem drugo in svoje jasne oči ves čas uprte na moje, kakor bi se hotela uveriti, če se morda ne moti in če je vse to resnično za njo . . .

Drugi dan sem jo pa hotel postaviti pred vrata, odgnati. Najprej sem ji dal servirati zajutrek za slovo, potem sem pa zaploskal prav močno z rokami in cepetal ob enem še z nogama, kakor se to navadno dela v takem slučaju, in kričal sem grdo: »Zdaj pa le pojdi, Muca!«

Toda ne, Kitajka ni šla. Kakor je videti, se me ni prav nič bala, čutila je instinktivno, da vse to ropotanje ni bilo resno. Kakor bi mi odgovarjala: »Pojdi no, saj vem, da mi ne storiš nič žalega!« in ostala je stisnjena v svojem kotičku, prikovana na pod, kakor bi me prav lepo prosila, upirajoča name svoje razprte oči, popolnoma človeški pogled, kakor sem ga videl edino pri nji.

Kaj storiti? Vendar nisem mogel za stalno nastaniti mačke v svoji kabini na ladji? Posebno pa tako-le grdo in bolešno révišče, to bi mi postalo pozneje zelo nerodno! . . .

Dejal sem si jo torej na ramo, vendar pa s tisoč obziri in ji pravil: »Zelo mi je žal, Muca.« — toda odločno sem jo odnesel ven, na drugi konec baterije, med mornarje, ki so navadno do vsake mačke gostoljubni in prijazni.

Popolnoma prihuljena k tlom in z glavo obrnjeno k meni, proseč me ves čas s svojim pogledom, je začela teči, držeč se pri tem ponižno in smešno, naravnost proti moji izbici, kamor je dospela prva izmed naju; ko sem vstopil za njo, sem jo našel trdovratno skrčeno v istem kotičku, in njene oči so bile tako izrazite, da nisem imel več poguma, da bi jo bil izgnal na novo. — Tako me je napravila ta Kitajka za svojega gospodarja.

Moj sluga, ki je bil očitno na njeni strani takoj ko se je začel ta spor, je v trenutku popolnil njeno instalacijo in postavil na zemljo, pod mojo posteljo, oblazinjeno košarico za njeno ležišče — in eno mojih velikih kitajskih skled, ki je bila zelo praktično napolnjena s peskom . . . (bila je to podrobnost, nad katero sem se zgrozil).

(Dalje prihodnjič.)

MANICA KOMANOVA:

Nekaj o »vražah«.

Zadnjič je »Slov. Gospodinja« priobčila članek, ki ostro, toda po vsej pravici obsoja nespametno zaupanje, ki ga ljudje po deželi — in žalibog večkrat še celo v mestih — za časa bolezni stavijo v neuke konjederce in konjederke.

Prav tako obsodbe vredne so tudi vse prazne vraže, ki so med preprostim ljudstvom še zelo vkoreninjene. Po nekod rabijo vse mogoče »zagovore«, tako n. pr. proti kačjemu pikju, proti toči, proti živinskim boleznim i. t. d.

Toda »zagovarjanju« ni vsakdo kos. To poznajo le takozvani »zagovorniki«, ki pa so večidel vsi prefrigani ptički, ki dobro razumejo svojo »nalogo« in dobro živijo na račun nespametnega ljudstva, ki jih v svoji zaslepljenosti drago plačuje.

Vzemimo za slučaj kačji pik!

V naši vasi smo imeli zagovornika nekega »Ingličevega madarja«. To je bil človek, ki je bil raznih muh in pijače vedno poln. Kadar je koga gad pičil, bil je on takoj poklican k ponesrečencu. Z neizrečensko učenim obrazom je pregledal in pretipal bolnika, popraskal se za ušesi ter naposled rekel ves v skrbeh:

»Zelo je zastrupljen, zelo. Poleg tega se mi pa še zdi, da ste poklicali prepozno, kajti strup se je razpustil po vsem telesu. Vendar bom zastavil vse svoje moči, morda se mi pa vendar posreči, da ga rešim!«

Nato je začel delati z roko po zraku velike križe, priklanjal se in tako čudno obraz pačil, da je navzoče začela prešinjati groza.

No in potem, če zastrupljenje ni bilo nevarno in se je ponesrečenec ozdravil, tedaj je vedno rekel madar:

»Vidite, vidite, pozno sem prišel, skoro obupal sem že nad njim, a vendar sem ga rešil. No, pa saj sem se tudi pošteno potrudil.«

Ako pa je ponesrečenec kačjemu pikju podlegel, tedaj se je pa madar prijel za glavo in zajavkal:

»Jej, jej, saj sem dejal, da je prepozno. Jaz sem se sicer trudil kolikor sem se največ mogel, dasiravno sem dobro vedel, da je ves moj trud zaman.«

Tako si je prebrisani madar v srečnem ali nesrečnem slučaju vedel ohraniti ljudsko zaupanje in zaslužiti lepe denarje.

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

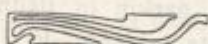
Po tem nadarjenem »receptu« zdravijo navadno vsi drugi »zagovorniki«.

Dragi bralec! Ako te doleti kedaj nesrečni slučaj, da te piči strupena kača, ne išči pomoči pri neukih zagovornikih, pač pa si skušaj pomagati takole:

Vzemi si hitro kos vrvice ali špage, ali pa — — če nimaš družega pri roki, naredi si iz obleke, ki jo imaš na sebi — obvezo ter pičeni ud nekoliko višje nad rano dobro preveži. S tem za braniš, da se strup prehitro ne razširi s krvjo vred po žilah. Potem rano nekoliko prereži — pa le pogumno, nič se bati — da kri, ki je pomešana s strupom, odteče. In slednjič rano še v mrzli vodi dobro izperi!

Navadno to zadostuje. Ako bi se te pa vkljub temu še nadalje lotevale slabosti, o tedaj pa hitro, hitro po zdravnika, da ne bo prepozno, kajti le on ti zamore pomagati!

O koliko ljudi mora v prezgodnji grob vsled tega, ker za časa nesreče iščejo pomoči pri zagovornikih, konjedercih in vseh mogočih mazačih, le pri zdravniku ne! Žalostno res, da ljudstvo v svoji kratkovidnosti niti tega ne preračuna, da kedor se ni učil, ta tudi znati ne more. Zatorej: »proč z zagovorniki, proč s konjederci, proč s praznimi vražami!«

MILAN PUGELJ:

Gospa doktorja Peruna.

Gospa doktorja Peruna, visoka stasovita ženska, plavih las, velikih modrih oči, s pikro potezo ob vsaki strani svojih sočnih črešnjevih ust, posebno s tistim širokokrajnim klobukom na glavi, ki ima spredaj mahadravo košato in snežnobelo nojevo pero — ta gospa je meni — imam čast: pianist Teodor Orožen! — čudovito všeč. Kadar jo srečam na promenadi, tavam za njo vse tako nekako sladko izgubljen, kadar zagledam njeno glavo od daleč na ulici, se prerijem nemudoma skozi največjo gnečo, samo zato, da uživam nepovabljen in skrivaj njeno bližino. Zame ima nekaj izvanrednega ta njena prisotnost.

Življenje — vse to, kar se giblje krog mene in živi z menoj vred, se hipoma nekako izjednači, čudno raztopi in stali in zazdi

ki se prodaja v korist narodnih društev

se mi, da ne hodim več, ampak da sedim ob poletnem času v čolnu na prostranem jezeru, da me nosijo valovi poljubno, kamor jim drago, da ne gibljem več z roko ne z ного, ampak samo lepo in omamno.

To jesen včasih — domislil sem! — ko sem igral na tem ali onem koncertu klavir, sem jo ugledal že takoj pri nastopu. In ta zavest, da sedi tudi ona med poslušalci, me je delala nekako pijano trudnega, me pogrezala v nekoliko razkošno samopašnost in me pomalem motila preko vsega večera.

Nekoč so me obsipale nenadoma dame s šopki in vencí, vse križem mi je klicalo najrazličnejša priznanja, raznovrstne, močnodišeče in težke vrtnice so doslovno deževale na oder, a ona — jaz je nisem izgubil med vsem prizorom niti za hip iz oči — ona je sedela tam čisto brezbrizno in niti ploskala ni. Moj Bog — in jaz sem si želel, da bi bila vrgla eno samo rožo, en sam cvet med tolikimi cvetovi! Pobral bi ga bil, izbral pričo vseh in med vsemi in poljubil. Pri moji veri!!

Zakaj je to počela? —

Baš zdaj je zunaj spomlad, vreme se je uneslo, deževje je prenehalo, sape so se porazgubile, in prijetni in solčni dnevi sijejo zunaj, da je veselje. Mladina se ženi vsekrižem. Sami mladi parčki po vseh mestnih parkih in tišjih izprehodih, za vsakim ovinkom iznenadiš dekleta in fanta, ki sta se v naglici poljubila in si zdaj popravljata v zadregi klobuke, in še starim ljudem so se nekako pomladili nagubani obrazi in pojasnili.

Tudi jaz sem hodil z mladimi dekleti, ampak brez zadovoljnosti. Vse tako nekako, kakor bi bil jaz tukaj, duša pa bogvekje, daleč srce, daleč misli. Ko sem se vrnil zvečer domov, me je objelo čudno hrepenenje, rekel bi, da skoraj drznost, in v tistem razpoloženju sem pisal gospej doktorja Peruna pismo in jo povabil na sestanek: v zaprti kočiji se peljeva malo po ljubljanski okolici in nazaj. Tretji dan — moje iznenadenje je bilo velikansko — sem prejel od nje odgovor, češ, da mi ona gotovo ustreže, samo naj ne pišem drugič tako brez glave in ne pozabim določiti kraja za sestanek. Pogrešek sem popravil nemudoma.

Čakal sem dolgo na dobro izbranem in varnem kraju. Kočija z izvoščkom je stala za oglom nizke predmestne gostilne, konj je sklanjal suho in staro glavo skoraj do tal in enakomerno dremal, voznik, zaspan, čokat in izkrokran, je opravljal isti posel tik zidu, jaz sem šetal pred krčmo gorindol, bil nemiren, nemir-

Zahtevajte Zvezdno cikorijo!

nejši, zopet mirnejši, razjarjen, resigniran in tako vse drugo za drugim.

Zmračilo se je bilo že, tuintam se je že prikazala na nebu srebrna in drobna zvezda, po drevju za hišo so peli črički svojo enolično pesem in znotraj v gostilni je pričel prepevati neznan pijanec.

In ravno tedaj je prišla. Oblečena v črno, preko obraza pajčolan, vitka in dražestna do brezumnosti. Pozdravil sem jo, čutil sem, kako mi je zaupljivo stisnila roko, sama je odprla naglo kočijina vrata, stopila vanjo, jaz za njo in zakričal nad voznikom: »Po okolici eno uro! Kjerkoli in kamorkoli!« —

Zdaj sva bila čisto sama med seboj, v tesnem prostoru, drug tik drugega. Ona je odložila klobuk s pajčolanom vred in ga položila na prazen sedež pred nama. Meni je bil prostor tisočkrat pretesen in preozek, jaz bi bil moral biti z njo kje zunaj sredi prostranih poljan, sredi nepreglednih lesov, kjer se da dihati na široko in svobodno.

Najprej sem poljubil njeno roko in potem usta.

»Ti« — je izpregovorila — ah, ta sladki »ti« po prvem poljubu! — »Ali ni hladno?« —

Nemudoma sem jo ogrnil z mantiljo, ki jo je imela s seboj, svoj površnik sem razprostrl in zavil vanj njene noge. In objemal sem jo in poljuboval vse križem: na usta, na lica, na oči, na čelo in na prsi.

Kaj jaz vem, kod smo se vozili, kako daleč in kako dolgo! Pozabil sem, da sedim v kočiji, ki drči enakomerno dalje, preslišal sem njen ropot, preživel kratko in srečno dobo, ki je sredi nje utonil svet, se pogreznil za mojim hrbtom kakor bi ga nikoli ne bilo.

Kaj je bilo, kako je bilo?

Kaj jaz vem, prijatelji! Ničesar ni bilo in vse je bilo! Vsa sreča in vse bogastvo in vsa revščina in nesreča. Ali razumete?

Ne! Ne! Tudi jaz ne razmem!

Ampak da bi se še enkrat vozil tako v kočiji tik ženske, ki jo ljubim, da bi smel še enkrat zaviti njene noge v svoj površnik, da bi še enkrat čul iz ljubečih ust tisti sladki »ti« — ej, živelo bi se, drugovi, še bi se živelo!!

Zahtevajte Holinsko žitno in sladno kavo!

Jejte sadje!

Spet je čas sadja tukaj: Črešnje, jagode, ribezel, hruške, jabolka, marelice, breskve i. t. d. so tu. Kupuj sadje, mati in gospodinja! Nikar ne misli, da je zapravljivost, če kupuješ sadje in da je sadje samo sladkarija brez vsake potrebe in vrednosti. Kdor tako misli, je v hudi zmoti. Sadje je nad vse zdrava in potrebna hrana. V njem se nahajajo poleg lahko prebavljivega ovočnega sladkorja gotove rudninske soli, ki tvorijo kri, in lepo dišeče ovočne kisline, ki vzbujajo tek in osvežujejo vse živčevje. Sadje ima tudi veliko zdravilno vrednost, ker te soli in kisline raztapljajo razne škodljive, bolezni povzročujoče snovi v telesu. Sadje, kakor znano, pospešuje prebavo in delovanje črevesa.

Jesti je treba seveda pametno; ne nezmerno, tudi ne s težko prebavljivimi kislimi in zelo mastnimi jedmi skupaj. Sadje in pivo tudi ne spadata skupaj. Sadje, kruh in mleko, ti so pa dobri prijatelji.

Angleški zdravnik Gordon Sharp je zdaj v najnovejši dobi prišel na to, da se nahaja v našem sadju poseben ferment (kvas), ki napravi beljakovine lahko prebavljive.

Sadje je torej treba jesti na koncu kosila, ozir. večerje, kar je sicer že tako povsod v navadi.

Našim malčkom

Bratec in sestrica.

(Iz knjige »Z pohádky do pohádky«, zal. J. R. Vilímek, Praga.)

Bratec in sestrica sta imela mačeho, katera je z njima prav grdo ravnala. Prenašati sta morala mnogo hudega. Tu se dogovorita, da ji uideta. Svojo namero sta tudi izvršila. Roko v roki sta uboga otroka hodila vedno naprej in naprej, dokler nista prišla v gozd.

»Žejen sem«, je dejal bratec. — »Ko prideva do studenca, se napiješ«, ga je tolažila sestrica. Toda njiju mačeha je bila

Zahtevajte Holinsko cikorijo!

huda čarovnica, šla je pred njima in je začarala vse studence. Ko sta se približala prvemu, je studenček mrmral: »Če bi kdo iz mene pil, lev bi brž iz njega bil.«

Sestrica se je prestrašila in je prosila bratca: »Ah ne pij, bratec, sicer postaneš lev in me še raztrgaš.«

Ko sta se približala drugemu studenčku, je studenček spet mrmral: »Če bi kdo iz mene pil, volk bi brž iz njega bil.«

Sestrica je spet prosila bratca, naj ne pije, da ne postane hudobni volk. Toda bratec je bil zelo žejen in je dejal, da se pri tretjem studenčku na vsak način napije. Prišla sta k tretjemu studenčku, in ta je mrmral: »Če hočeš srnjaček biti, iz mene se moraš vodice napiti.« Sestrica je zaman svarila bratca, naj ne pije, ker bi postal srnjaček in bi ji pobegnil.

Bratec ni ubogal, pokleknil je k studenčku in se je napil. V tistem trenutku pa je postal lep srnjaček, in z žalostnim, rjavim očesom je pogledal sestrico. Ona je zajokala in se ni mogla potolažiti. Potem mu je privezala okoli vratu višnjev trak, in oba sta šla dalje, dokler nista prišla k zapuščeni gozdni kočici. Tam sta se naselila in sta živela v nji dolgo časa; gozdni plodovi so jima bili edina hrana.

Leta so minila, in sestrica je zrasla v krasno dekle. Tu je priredil kralj v gozdu lov; sestrica pa se je zelo bala za svojega bratca, da bi se mu ne pripetilo kaj hudega. Ni se bala brez vzroka. Lovci so kmalu zapazili vitkega srnjačka, in eden izmed njih ga je obstrelil na nogi. Šepaje je bežal srnjaček v kočico, potrkal je trikrat na vrata in zaklical: »Sestrica, moja zlata dušica, odpri, tvoj srnjaček zunaj stoji!« Sestrica je odprla, skrbno izmila rano, namazala jo z zdravilno mastjo in jo zavezala, tako, da se je do jutra spet zacelila. Toda lovec je bežal za srnjačkom in je z začudenjem videl, kaj je srnjaček pred kočico počel. Povedal je vse kralju, ta pa se je hotel o celi stvari na lastne oči prepričati.

Drugi dan je spet napravil lov in se je sam podal h kočici, ki je v nji prebivala sestrica. Potrkal je trikrat na vrata, kakor mu je povedal lovec, in je zaklical: »Sestrica, moja zlata dušica, odpri, tvoj srnjaček zunaj stoji!« — Sestrica je odprla, pa kako se je prestrašila, ko je mesto srnjačka zagledala pred seboj mladega, lepega kralja. Kralja je krasota mladega dekleta tako očarala, da je sklenil, da jo vzame za ženo. Dejal ji je: »Ali hočeš iti z menoj in postati kraljica? Jaz sem kralj te deže!«

»Rada pojdem s teboj«, je dejala sestrica, »toda vzeti moraš seboj tudi mojega srnjačka.«

V tem je pritekel srnjaček h kočici. Kralj mu je dal okoli vratu zlato ovratnico, posadil je sestrico k sebi na konja in je jahal z njo na kraljevski grad. Spremljevalci in zvesti srnjaček so šli za njim.

Kmalu je bila poroka, in leto pozneje je kralj dobil malega, krasnega sinčka. Sreča kralja in kraljice je bila na vrhuncu, ali ni trajala dolgo. Hudobna mačeha je izvedela o tem in se je zaklela, da uniči sestrico. Svoji lastni hčeri je dala podobo sestrice, in se je preselila z njo na grad. Sestrico pa je izpremenila v grdo babo in jo je spodila v gozd. Namesto nje pa se je naselila v gradu njena hči. Toda nesrečna sestrica se je vrnila po noči na grad, približala se je sinčku, poljubljala ga je in božala in pri tem klicala: »Kaj dela moj sinček, kaj dela moj srnjaček? Še dvakrat pridem.« Nato je šla k srnjačku, pobožala ga in izginila. Drugo noč je prišla spet; delala je kakor prejšnjo noč in obljubila, da pride še enkrat.

Sestrico pa je videla pestunja in je celo stvar povedala kralju. Kralj je stopil tretjo noč za zastor blizu zibelke in je čakal, kaj se bo zgodilo. O polnoči je prišla sestrica spet, približala se je otroku, vzela ga je v naročje in jokaje dejala: »Kaj dela moj sinček, kaj dela moj srnjaček? Danes sem tu zadnjikrat.« Tu pa je stopil k nji kralj in jo je prijel za roko, da bi ne mogla uiti, kakor hitro pa se je dotaknil njene roke, je padla z nje grda podoba, in ona je stala pred njim v celi svoji prejšnji krasoti.

Zdaj je povedala sestrica kralju, kaj je storila hudobna mačeha, kralj pa se je tako razsrdil, da je njo in njeno hčer pregnal v gozd, kjer so obe raztrgali volkovi.

Srnjaček pa, ki je bil s tem tudi rešen, se je izpremenil v krasnega, hrabrega mladenča.

GOSPODINJSTVO

Kako visoko temperaturo smejo imeti jedila in pijače. Beljakovinaste jedi (jajca, meso, fižol) je najboljšje uživati pri 35°–36° C. Jedi, ki sestojajo iz škroba (krompir, močnate jedi) je najboljšje jesti 40° C gorke, ker pri tej temperaturi izpreminja slina najboljši škrob v grozdni sladkor; pri temperaturi 10° C gre ta proces še enkrat bolj počasi. Tukaj navajamo vrsto jedi in pijač pri kateri stopinji (C) jih je najbolje uživati: Pitna voda 12°–13°, kislá voda 14°–16° (bolj mrzla kislá voda n. pr. taka, ki je stala na ledu, je zdravju zelo nevarna in pruska vlada je ravnokar sploh prepovedala prodajanje premrzle kislé vode), pivo 14°–16°, temno vino 17°–19°, svetlo vino 15°, šampanjec 8°–10°, káva in čaj 43°–52° (če pa hočemo s kavo in čajem tudi žejo pogasiti, mora imeti 10°–18°), mesna omaka

37°—52°, mleko 16°—18°, juhe iz sočivja (fižola, graha) in moke 37°—52°, kruh mora biti tudi notri popolnoma ohlajen, jedi v kašnati obliki 37°—45°, isto tako pečenke.

Kako kuhamo mleko po letu. Kuhano mleko se po letu bolje drži, če ga pustimo v loncu, v katerem smo ga zavreli in ga postavimo v mrzlo vodo. Najboljše pa je, če kuhamo mleko v »vodni kopeli« t. j. lonec z mlekom (najbolje je, če je lončen) postavimo v drug lonec z vodo, ki ga denemo na ognjišče. Tako kuhanje sicer dalj časa traja, toda pri tem se uničijo vse slabe kali v mleku. Mleko za dojenca bi se sploh ne smelo drugače kuhati.

Zrnato kavo operite, predno jo pražite. Kdor je kdaj pred vporabo umil sadje, ta vé, kako mnogo nesnage je na njem, čeprav se na prvi pogled vidi popolnoma čisto. Prav tako umazano vodo pa dobite, če operete zeleno kavo, predno jo pražite. Istotako se svetuje, da mleko predno ga kuhate, dobro precedite. Le na ta način dobite potem res čisto, dobro belo kavo.

Kako hranimo kure, ki neso jajca. Zjutraj jim moraš dati toplo (mlačno) jed iz kuhanega, zmečkanega krompirja, zmešanega s pšeničnimi otrobi in malo mleka. Opoldne jim daš odpadkov iz kuhinje in nekoliko žita, zvečer pa samo žito (ječmen, pšenico, koruzo). Ob 9. dopoldne in 4. popoldne se svetuje dati zelene krme (navadna trava, detelja i. t. d.) Kure, ki jih tako krmimo, neso zelo pridno in rumenjaki jajc imajo lepo žolto barvo.

Kako oprostimo kanarčke mrčesa. Če trpijo ptice pevke, ki jih imamo v kletkah, na raznem mrčesu (uši i. t. d.), jih lahko te nadloge rešimo na ta način, da prevezemo kletko čez noč (tesno) s čistim robcem, ki se mora prilegati k stenam. Ko zjutraj snamemo robec s kletke, je na njem nabrano polno odurnega mrčesa. Pokrivanje z robcem se toliko časa nadaljuje, dokler se še kaj mrčesa prikaže zjutraj na robcu.

Brezov čaj rabijo že od nekdanj Rusi proti protinu, revmatizmu, boleznih na jetrih in ledvicah, vodenici in sladkorni bolezni. V novejšem času ga je začel posebno priporočati znani prof. dr. med. Winternitz. Brezov čaj žene namreč zelo močno na vodo in očisti na ta način vse telo škodljivih snovi, predvsem séčne kisline (Harnsäure), ki je vzrok protina. Posebno pri teh dveh boleznih naj se torej rabi posušeno mlado brezovo listje kot čaj. Pripravlja se tako-le: Na 20—30 gramov čaja se vlije $\frac{1}{2}$ litra vrele vode in se pusti eno do dve uri stati. Nato se čaj precedi. Bolnik naj popije 2—3 skodelice na dan hladno ali mlačno, po malem v požirkih, ne vse naenkrat.

Rjavi madeži na perilu od prevročega likalnika se odstranijo na sledeči način: v 90 dkg čiste vrele vode raztopimo 10 dkg klorovega apna (dobi se pri drogistu). Ko se raztopina izčisti, namočimo v njo kosček platna in drgnemo z njim rjave madeže toliko časa, dokler ne izginejo. Nazadnje izperemo perilo v čisti vodi.

Cvetlice v kozarcu ostanejo dolgo sveže, če napolnimo kozarec s sledečo zmesjo: 1 liter vode, 30 gr belega mila in 3 gr kuhinjske soli. Milo se nastrga, da se lažje razpusti. Nato pridamo sol, dobro zmešamo in počakamo, da je mešanica enakomerna. Ko se je to zgodilo, pridamo še par kapelj borove kisline. Gosta tekočina se nalije v kozarec, ki se potem napolni z odrezanimi cvetlicami. Cvetlice moramo vsako jutro porositi. Še dalj ostanejo cvetlice v kozarcu sveže, če jim vsako jutro peclje nekoliko pristrizemo.

Navadne ali polne begonije? Kdor ima rad begonije z mnogim cvetjem, mu svetujemo, naj kupi begonije z navadnimi cveti, te cveto namreč bolj obilno: pa tudi zato so boljše, ker so njih cveti lahkí in se drže pokonci. Polnih begonij cvetovi pa so težki in padajo med liste, kjer se po izgube ali pa celó po lomijo.

Zbirajmo seme kopriv! Primešano med pičo povzročá, da imajo kokoši več jajec. Isto službo opravljajo posušeni, razsekljani in med pičo primešani vršički kopriv.

Snaženje zelenjave. Na zelenjavi je vedno dosti mrčesa, črvov, polžev, hroščev itd. Kuharica težko vse odstrani, posebno če nima dobrih oči. Če pa dene zelenjavo za nekoliko časa v mrzlo slano vodo, bo mrčes priplaval mrtev na vrh in lahko ga bo odstraniti.

Kokošim, ki letajo čez plotove, nikakor ni treba pristriči obe perutnici. Še bolje je, če jim pristrižemo samo eno. Kajti s tem je sila perutnic pri letanju neenaka in kokoš vedno pade na tla ter se odvadi letanja. Če pristrižemo obe perutnici, moramo pristriči prav velik kos, in kokoš potem ni lepa.

Sladkorne madeže odstraniš iz volnenega blaga ali iz svile na sledeči način: Pomoči malo platneno krpico destilirano vodo in odgrni z njo madež. Destilirano vodo dobiš s tem, da ujameš paro, ki uhaja iz posode vrele vode.

Pristnost kovine spoznaš na sledeči način: Raztopi v vodi mnogo soli in deni v to raztopino kovino. Srebro vstane v njej neizpremenjeno, nikel dobi vijoličast, cin pa sivkast svit.

Oljnato ali lakasto barvo odstraniš z dvema deloma salmijaka in enim delom terpentina.

Ali vam ne ugaja po leti — takole popoldne v hladni senci — najbolj od vsega dobra kava? Gotovo mi pritrdite. Pritrdite mi pa tudi, če rečem, da je res dobra samo tista, kateri je pridejana Kolinska kavna primes. Samo tista ima namreč res izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo. Vsaka slovenska gospodinja, ki rabi Kolinsko kavno primes, to dobro ve. Kolinska kavna primes se je zaradi svoje nedosežne kakovosti povsod priljubila in ne morejo nikjer brez nje izhajati. Dobiš jo v visoki mestni palači in v priprosti kmečki hišici. In povsod jo imajo radi. — Slovenske gospodinje pa imajo še en vzrok, da kupujejo in priporočajo Kolinsko kavno primes. To je dejstvo, da je Kolinska kavna primes pristno domače blago. Pa še več! Od kolinske kavne primesi imajo korist tudi naša narodna društva, med njimi v veliki meri predvsem naša »Družba sv. Cirila in Metoda« — kajti Kolinska tovarna jih vsako leto podpira z znatnimi denarnimi prispevki. — Iz vsega tega sledi, da ni samo v lastno korist vsake slovenske gospodinje, ampak tudi njena narodna dolžnost, da kupuje samo izborno in pristno domačo Kolinsko kavno primes!

5000 K zaslužka

plačam onemu, ki dokaže, da moja čudežna zbirka

300 kosov za samo 6 K 50 v.

ni priložnostni kup in sicer: 1 prava švicarska **sist. Roskopf-pat. žepna ura**, dobro idoča in točno regulir. s pismeno 3 letno garancijo tovarne, 1 amerik. doublezlata verižica, 2 amerik. doublezlata prstana (za gospoda in damo), 1 angl. pozlačena garn tura (manšetni, ovratniški in prsni gumbi) 1 amerik. žepni nož (5 delni), 1 eleg. bela kravata (barva bela po želji naj-novejše fazone), 1 krasna kravatna igla s similibriljantom, 1 krasna damske broša (zadnja novost), 1 koristna popotno-toaletna garnitura, 1 elegantna prava usnjata denarnica, 1 par amerik. boutonov z imit. draguljem, 1 pat. angl. vrom. barometer, 1 sal. album z 36 umetniškimi in najlepšimi razgledi sveta, 1 krasni ovratni in lasni koljer iz pravih orientalskih biserov, 5 indijskih proroških hudičkov, ki zabavajo celo družbo, in še 250 različnih predmetov, ki so v vsaki hiši potrebni in nepogrešljivi, gratis. Vse skupaj z eleg. sistem Roskopf žepno uro vred, ki je sama dvojnega vredna, stane **6 K 50 v.**

Dobi se po povzetju ali proti predplačilu (tudi znamke se sprejmejo) od:

J. GELB, razpošiljalnica Novi Sandec 204.

Če se naročita 2 zavoja, se **6 najfinejših platnenih žepnih robcev** zastoj pridene. Za neugajajoče denar brez vsega takoj nazaj, tako da je vsak riziko izključen.

Trpeče na ušesnih boleznih, kakor na gluhosti, ušesnem toku, šumenju v ušesih in začasnem ogluščenju posebno opozarjamo na zdravilne uspehe **olja za sluh** višjega štabnega zdravnika in fizika **dr. G. Schmidta**, ki se že 30 let z dobrim uspehom uporablja in se je izkazalo za prav dobro sredstvo proti ušesnim boleznim; dobiva se skoro v vseh lekarnah in v lekarni na **Novem trgu v Celovcu.**

Cvetlični salon in trgovina s semeni

Viktor Korsika

Ljubljana Kongresni trg števil. 3

Izdelovanje šopkov in vencev s trakovi in
napisom po najnovejši obliki in nizki ceni.

**Največja zaloga umetnih
in svežih rastlin,
palm in cvetlic.**

Strokovno urejena trgovina
različnih pristnih in dobro
kaljivih, poljskih, zelenjadnih
in cvetličnih semen.

≡ Špedicija in komisija ≡

„BALKAN“

Podružnica: Ljubljana, Dunaj. cesta 33
v „Prvem ljubljanskem javnem skladišču“.

Centrala v Trstu.

== Prevažanje blaga in pohištva. ==

Selitve s patent. selitvenimi vozovi

Skladišče. na vse strani. Zacarinanje.

Zmerne cene!

Točno in solidno!

Trgovina z železnino **Fr. Stupica** v Ljubljani Marije Terezije cesta I.

priporoča cenjenim gospodinjam in nevestam svojo lepo urejeno **zalogo**

kuhinjske oprave in posode od navadnih do naj-finejših vrst, **ledne omare, peči, štedilnike, lične kletke, železno pohištvo**, ter vso drugo železnino. — Naročila na deželo se izvršujejo hitro in solidno.

Trgovina s steklom

M. TUŠEK

LJUBLJANA Stari trg 28

Priporoča svojo veliko zalogo
**steklenine, porcelana
svetilk in podob**

☞ po najnižjih cenah ☜

Izvršuje točno in solidno vsa v to stroko
spadajoča dela.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Zaloga in pisarna: **LJUBLJANA** Tovarna s stroji:

Turjaški trg št. 7 — Trnovski prištan 8-10

Založena leta 1848

**Zaloga priprostega in najfinejega lesenega
in oblazinjenega pohištva,**

**zrcal, strugarskega in pozlatarskega blaga, pohištvene robe, zaves,
odej, preprog, zastiral na valjeih, polknov (šaluzij).**

Otroški vozički, železna in vrtna oprava

Edina

je

najokusnejši

in edino

pristni slovenski izdelek